

ኢትዮጵያ ውስጥ ስለሚሰተዋሉ በቴክኖሎጂ የተደገፉ ስርዓተ-ይታን መሰረት ያደረጉ ጥቃቶች ላይ የተደረገ ጥናት ማጠቃለያ

መጋቢት 2016

ሴንተር ፎር ኢንፎርሜሽን ሬዚሊያንስ

Centre for Information Resilience (CIR)

መግቢያ

በይኩን መረብ በተለይም የማህበራዊ ትሥሥር ድረ-ገጾች ግላዊ እና ማህበረሰባዊ ጉዳዮች ሰፊ እና ገንቢ ውይይቶች እንዲደረግባቸው እድል የመስጠቱን ያክል ስጋቶችንም ይዞ መጥቷል። ኢንተርኔት ለመረጃ ማሰራጨ፣ ለማህበራዊ መስተጋብር፣ ማህበረሰብ የማንቃት እንቅስቃሴዎች እና ለፖለቲካዊ ቅስቀሳዎች አማራጭ መንገድ ሆኖ የሚያገለግለውን ያህል፣ በቴክኖሎጂ የተደገፈ ሥርዓተ-ይዘት ላይ የተመሰረተ ጥቃትን (TFGBV) እና አድሎአዊ ድርጊቶችን በዘላቂነት የሚያስቀጥል መድረክ ሆኖ ሲያገለግል ይስተዋላል። የሴቶችን እና የልጃገረዶችን የአንላየን ደህንነት በሚገባ ለማስጠበቅ እና በማህበራዊ ህይወት ውስጥ ትርጉም ያለው ተሳትፎ እንዲያረጋግጥ ለማረጋገጥ በቴክኖሎጂ የተደገፈ ሥርዓተ-ይዘት ላይ የተመሰረተ ጥቃቶችን መዋጋት ያስፈልጋል።

በዚህም መሠረት የዚህ ፕሮጀክት ዋና ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸው፡-

- በኢትዮጵያ የሚስተዋለውን በቴክኖሎጂ የተደገፈ ሥርዓተ-ይዘት ላይ የተመሰረተ ጥቃትን በማስረጃ ማሳየት
- የመንግስት ተቋማት፣ የሲቪል ማህበረሰብ ድርጅቶች፣ ማህበራዊ ሚዲያዎችን የሚያስተዳድሩ ኩባንያዎች እና ማህበረሰብ ስለነዚህ ጥቃቶች የተሻለ ግንዛቤ እንዲኖራቸው ማድረግ
- በኢትዮጵያ ውስጥ ያሉ የሲቪል ማህበረሰብ ድርጅቶች እና የመንግስት ተቋማት ይህንን ችግር ለመፍታት ለሚያደርጓቸው እንቅስቃሴዎች እንደ ግብዓት የሚሆኑ ተግባራዊ ምክረ ሃሳቦችን ማቅረብ

ሴንተር ፎር ኢንፎርሜሽን ሬዚሊያንስ (CIR) ባደረገው ጥናት (research) እና በአዲስ አበባ ውስጥ ባደረገው ተከታታይ ውይይቶች እና ወርክሾፖች፣ በኢትዮጵያ ያሉ ሴቶች እና ልጃገረዶች በቴክኖሎጂ የተደገፉ ሥርዓተ-ይዘት ላይ የተመሰረተ ጥቃቶች እንደሚደርሱባቸው ለማረጋገጥ ችሏል። በውይይቶቹ ወቅት ተሳታፊ በነበሩ ተወያዮችም መካከል በኢትዮጵያ ያሉ ሴቶች ከፍተኛ የሚባል ደረጃ ጥቃቶች እና ትንኮሳዎች በድረ-ገጽ መድረኮች በኩል እንደሚደርሱባቸው የጋራ እምነት ታይቷል። ከእነዚህም ጥቃቶች መካከል የጥላቻ ንግግሮች፣ የበቀል ፖርኖግራፊ እና ትንኮሳዎች ይገኙበታል። የጥናቱ ተሳታፊዎች ችግሩን ለመፍታት የሚረዱ መፍትሔዎች ላይ ለመድረስ በጉዳዩ ዙሪያ የመረጃ እጥረት መኖርን እንደ ቁልፍ ጉዳይ ጠቅሰዋል። ይህ ጥናትም ይህንን የመረጃ ክፍተት ለመሙላት ያለመ ነው።

በቴክኖሎጂ የተደገፈ ሥርዓተ-ይዘት ላይ የተመሰረተ ጥቃትን ማጥናት ለምን አስፈለገ?

እነዚህ በበይነ መረብ በኩል የሚቃጠሉ ጥቃቶች በብዛት በገሃዱ ዓለም ወይም መሬት ላይ የሚያየውን ጾታን መሠረት ያደረገ ጥቃትን ሲያባብሱ ይታያሉ። ሴቶች አንላየን ላይ ደህንነት ካልተሰማቸው፣ መሬት ላይ በማህበረሰብ ውስጥ የሚኖራቸውን ተሳትፎ ሙሉ በሙሉ እና ትርጉም ባለው መልኩ እንዳያደርጉ ሊያግዳቸው ይችላል። ይህ መገለጫ የተለያዩ አሉታዊ ተጽእኖዎችን ሊያስከትል ይችላል፤ ለምሳሌም ሴቶች በወሳኝ ጉዳዮች እና ዲሞክራሲያዊ ግንባታ ሂደቶች ውስጥ አነስተኛ ውክልና እና ተሳትፎ እንዲኖራቸው ሊያደርግ ይችላል።

ጥቃቶቹ የተሳሳቱ አመለካከቶች፣ ትርክቶች እና እምነቶች ውጤቶች ናቸው። ይዘታቸውም ማግለል፣ መድልክ እና የሚያሳንሱ ቃላት እና ዓውድ ያካተቱ ሲሆን የተዛቡ ታሪካዊ፣ ሃይማኖታዊ፣ ፖለቲካዊ እና ባህላዊ አመለካከቶች ላይ ሊመሰረቱ ይችላሉ። የተዛቡ አመለካከቶች እና እምነቶች በብዛት ለሚስተዋሉ ቀጥተኛ ያልሆኑ፣ በግድ የለሽነት፣ ባለማስተዋል እና ባለማወቅ ለሚፈጸሙ ጥቃት እና ትንኮሳዎች መንገድ ይከፍታሉ። እነዚህ ሁኔታዎች ከፍ ሲል እንደ ድብደባ፣ አስራት፣ አልፎ ተርፎም ጾታዊ እና አካላዊ ጥቃቶች ከመድረሳቸው በፊት እንደ ስድብ፣ ትንኮሳ እና ዛቻን ለመሳሰሉ የቃላት ጥቃቶች መንገድ ይከፍታሉ። ጥቃቶቹ እነዚህን ወደመሰሉ ከፍ ወዳሉ ደረጃዎች ሲደርሱ ከባድ እና ዘላቂ የሆኑ አካላዊ እና ስነ-ልቦናዊ ጉዳዮችን በተጠቀሟቸው ላይ ጥለው ያልፋሉ። በተጨማሪም ሴቶች ከማህበረሰባዊ ተሳትፎዎች እንዲገለሉ በማድረግ፣ ውሳኔ ሰጪዎች በመረጃ ላይ የተመሰረተ ውሳኔ እንዳያሳልፉ እንቅፋት ይፈጥራሉ። በህዝብ አግልግሎት ዘርፎች ውስጥ የአመለካከት ብዝሃነት አለመኖር የአስተዳደር አካላትን ተቀባይነት ሊያሳግ ይችላል። ስለዚህም ለዚህ ችግር የፖሊሲ መፍትሄዎችን ለመቅረጽ የነዚህን ጥቃቶች አይነት እና የሚዘወተሩበትን መድረክ ማጥናት እና መመርመር አስፈላጊ ነው።

ጥናቱ ሁለት ክፍሎች አሉት፡-

ሀ. የመጀመሪያው ጥናት “Silenced, Shamed and Threatened: the online abuse of women and girls who participate in Ethiopian public life” የሚል ርዕስ ይዟል

ኢትዮጵያ ውስጥ ሴቶች እና ወንዶች የአንላይን ጥቃት እና ትንኮሳ ሰለባ እንደሆኑ ምንም ጥርጥር የለውም። በዚህም ላይ ተመስርቶ CIR የአንላይን ጥቃት እና ትንኮሳ ተፅዕኖዎች ምን እንደሚመስሉ እና ጥቃት የደረሰባቸው ግለሰቦች ልምዶችን ለመመርመር ይህንን ጥናት አድርጓል። ለጥናቱም በጉዳዩ ላይ ከዚህ ቀደም የተደረጉ ጥናቶችን እንዲሁም የተለያዩ ሰነዶችን መርመሯል። በተጨማሪም በመገናኛ ብዙሃን፣ በሲቪል ማህበራት እና በሲቪል ሰርቪስ ውስጥ ቁልፍ ሚና ያላቸውን እና ለአንላይን ጥቃቶች ተጋላጭ ከነበሩ 14 ሴቶች ጋር ቃለ-መጠይቅ አድርጓል።

ጥናቱ መነሻ ያደረጋቸው እና ለመመለስ ያለማቸው ጥያቄዎች

- **ይዘት እና መጠን:** ምን ዓይነት ይዘት ያላቸው የአንላይን ጥቃቶች በብዛት ይታያሉ? በጥቃት አድራሾቹ የሚዘወተሩ ልዩ ትርክቶች አሉ ወይ? ጥቃትና ትንኮሳዎቹ በኢትዮጵያ ምን ያህል የተስፋፉ ናቸው? ድግግሞሹስ ምን ይመስላል?
- **መድረኮች:** በየትኞቹ ማህበራዊ ትሥሥር ድረ-ገጾች/መደረኮች ላይ ነው ጥቃቶቹ/ትንኮሳዎቹ የሚሰነዘሩት? ጥቃቶቹ በአደባባይ መድረኮች (በትዊቶች፣ ይፋዊ የፌስቡክ ልጥፎች፣ ወዘተ) ወይስ በቀጥታ የመልእክት አማራጮች (ዋትሳፕ፣ ሜሴንጀር፣ ቴሌግራም) ነው የሚሰነዘሩት?
- **አላማግብ:** ጥቃት ወይም ትንኮሳ አድራሾቹ ምን ለማሳካት ታሳቢ አድርገው ነው ጥቃቶቹን የሚሰነዘሩት? ከጥቃቶቹ ጀርባ ጥቃቶቹን የማስተባበሩ አካላት አሉ?
- **ተፅዕኖ:** እነዚህ ጥቃቶች ኢላማ በተደረጉ ግለሰቦች ሙያ፣ የግል ህይወት እና ቤተሰቦች ላይ የሚያደርሱት ተጽእኖዎች ምን ይመስላሉ? በእለት-ተእለት ኑሯቸው እና በስራዎቻቸው ላይ የሚደርጓቸው እንቅስቃሴያቸው ላይ ጫና ፈጥረዋል ወይ?

የቃለ-መጠይቆቹ ተሳታፊዎች በምላሾቻቸው የጥቃቶቹ ይዘት፣ አላማ እና ተፅዕኖ ጥቃቱ ኢላማ እንዳደረገው ግለሰብ ጾታ ይለያያል የሚል ምላሽ ሰጥተዋል። በብዛት ሴቶች እና ልጃገረዶች ላይ የሚደርሱ ጥቃቶች ስርዓተ-ይታን መሰረት ያደረጉ፣ በይታ ሚናዎች ላይ ያተኮሩ፣ ማንነታቸውን ለማሳካት ያለሙ እና ስነ-ምግባር የጎደላቸው ይዘቶችን ያዘሉ ትንኮሳዎች እንደሆኑ በምላሻቸው አጋርተዋል። በተቃራኒው በወንዶች ላይ የሚደርሰው ጥቃት በአብዛኛው በኢላማዎቹ ገለፃ፣ አመለካከት ወይም የፖለቲካ አቋም ላይ እንደሚያተኩር ተናግረዋል። ግኝቶቹም በኢትዮጵያ የኢንተርኔት ዓለም ጤናማ ያልሆነ መስተጋብር እንደሚሰተዋል፣ በሴቶች ላይ የሚሰነዘሩ ጥቃቶች ይዘት ሴቶች እና ልጃገረዶች በህብረተሰቡ ውስጥ ባላቸው ሚና፣ በጎሳቸው፣ በፖለቲካ አመለካከታቸው፣ በግብረ ሰዶማዊነት በመፈረጅ እና በሃይማኖቶቻቸው ዙሪያ ላይ ያነጣጠሩ እና እንደሆነ ያሳያል።

ቃለ-መጠይቅ የተደረገላቸው ሴቶች እንዳስረዱት በኢንተርኔት ላይ በሚደርሰባቸው ጥቃት/ትንኮሳ ሳቢያ በማህበራዊ ትሥሥር ድረ-ገጾች ላይ እንዲሁም ከኢንተርኔት ውጪ ያሉ ማህበራዊ እንቅስቃሴዎች ላይ ያላቸውን ተሳትፎ እንዲያቆሙ እና ዝምታን እንዲመርጡ መገደዳቸውን ገልጸዋል። የሴቶችን በየአንላይን መድረኮች ላይ ትርጉም ያለው ተሳትፎ ለማጎልበት ደህንነቱ የተጠበቀ የአንላይን ከባቢ መፍጠር አስፈላጊ እንደሆነ ጥናቱ አመለካከቷል። ዘላቂ መፍትሔ እና ውጤትም ለማምጣት እንዲሁም የአንላይን ጥቃቶችን በሚገባ መልኩ ለመዋጋት ዋና ስልት መሆን ያለበት የችግሩን ስር ማድረቅ ለምሳሌ የተዛቡ የስርዓተ-ይታ አመለካከቶችን በማቃናት፣ በይታ ላይ የተመሰረተ መድልዎ በመከላከል እና የሴቶች ውክልና በሁሉም የህዝብ መድረኮች ላይ በማሳደግ እንደሆነ የጥናቱ ግኝት አሳይቷል።

ለ ሁለተኛው የጥናት ክፍል “Normalised and Invisible: An analysis of gendered hate speech on social media in Ethiopia” በሚል ርዕስ የተሰየሰ ሲሆን

ይህ ክፍል የመጀመሪያው ጥናት ላይ የተመሰረተ እና የመጀመሪያው ጥናት ግኝቶችን በሚያጠናክር መልኩ የተከናወነ ነው። ይህም ክፍል በጥልቀት ያተኮረው በኢትዮጵያ በቴክኖሎጂ የሚደገፉ የታን መሰረት ያደረጉ የጥላቻ ንግግሮች ላይ ሲሆን፤ በሰብስቦ የማህበራዊ ሚዲያ መድረኮች (ፌስቡክ፣ ቴሌግራም እና ኤክስ) ላይ የተጋሩ የማህበራዊ ሚዲያ ይዘቶችን መርምሯል። ከመጀመሪያው ጥናት ለየት ባለ መልኩ ይህም ክፍል ከታላቁ በተጨማሪ በሌሎች ተደራራቢ ምክንያቶች ላይ በመመስረት ግለሰቦች ላይ የሚቃጠው የጥላቻ ንግግሮችን ላይ አተኩሯል። (ይህም ማለት አንዲት ሴት በታላቁ ምክንያት ኢላማ ሆና እያለ በተጨማሪ ልዩ ጥበቃ የሚደረግላቸው ባህሪያት ማለትም አካል ጉዳተኝነት፣ ዘር እና ሀይማኖት ላይ ተመስርቶ በተደራራቢ ምክንያቶች የጥላቻ ንግግር ኢላማ ስትሆን ማለት ነው።)

ለጥናቱ ናሙና የሚሆኑ ይዘቶችን ለመሰብሰብ ይረዳ ዘንድ 2,058 የሚሆኑ ጥላቻን ያዘሉ ቃላት በአራት ቋንቋዎች (አማርኛ፣ አፋን ኦሮሞ፣ ትግርኛ እና እንግሊዘኛ) ተለይተዋል። ቃላቶቹን ለመለየት CIR ተከታታይ ወርክሾፖች በአዲስ አበባ አካሄዷል። የተለየት ቃላት ከጥናቱ ሪፖርት ጋር እንደ አባሪ ተያይዘዋል። በጥናት ትንተናው ወቅት በናሙናነት የተወሰዱት የማህበራዊ ሚዲያ ይዘቶች (ልጥፎችም) በሦስት ምድቦች ስር ተለይተዋል፤ ምድቦቹም የጥላቻ ንግግር ይዘት ዓላማ፣ የይዘቱ ዓይነት (ስድብ፣ ዛቻ፣ ጾታን ከተወሰኑ ባህሪያት ጋር በማስተሳሰር ወይም የጾታ እኩልነትን ያላገናዘቡ) እና የይዘቱ አውድ (አፀያፊ፣ ጠብ አጫሪ፣ አሳናሽ (stereotypical) ወይም ፌዝ/መሳሰሎች) ናቸው።

ጥናቱ መነሻ ያደረጋቸው እና ለመመለስ ያለማቸው ጥያቄዎች

- **የይዘት ቅርፅ (አይነት እና ስሜት)**:- ምን ዓይነት ሥርዓተ-ይዘት ላይ ያነጣጠሩ የጥላቻ ንግግሮች በብዛት ይታያሉ? የነዚህ የጥላቻ ንግግሮች ከጀርባቸው ምን መልእክት ይዘዋል? የጥላቻ ንግግር ከታላቁ ጾታ ይለያያል ወይ?
- **ተደራራቢ ጥያቄዎች**:- ታን እና ሌላ የተጠበቁ ባህሪያት ለምሳሌ አካል ጉዳተኝነት፣ ጎሳ እና የሀይማኖት ማንነትን መሰረት ያደረጉ የጥላቻ ንግግሮች ከሌላ የጥላቻ ንግግሮች እንዴት እና በምን ይለያያሉ?
- **ቦታ/መድረክ**:- በቦታ ላይ የተመሰረተ የጥላቻ ንግግር ማህበራዊ ሚዲያ መድረክ ይለያያል?

ሁለቱም ጥናቶች ሴቶች ከወንዶች በተለየ መልኩ በቴክኖሎጂ የተደገፉ ጥያቄዎች እና የጥላቻ ንግግሮች እንደሚደርስባቸው አረጋግጠዋል። በማህበራዊ ሚዲያ ላይ የተጋሩ ይዘቶች ላይ የተደረገው ትንተና እንደሚያመለክተው ሴቶች ከወንዶች የበለጠ የጥላቻ ንግግሮች ኢላማ ይደረጋሉ። የጥላቻ ንግግሮቹም በውስጣቸው የተሳሳቱ የስርዓተ-ይዘት አመለካከቶችን እና ፌዝ ወይም አጭራ ቃላትን ያያዙ ናቸው። ወንዶችን ኢላማ የሚያደርጉ የጥላቻ ንግግሮች ለዘብ ያሉ እና የተለሳሱ እንደሆኑ ጥናቱ ያሳያል። ጥናቱ እንደሚያመለክተው ከስርዓተ-ይዘት በተጨማሪም ጥበቅ የሆኑ ባህሪያት በአንላየን ላይ ለሚቃጠው ጥያቄዎች ኢላማ እንደሚሆኑ ነው።

ጥናቱ ሴቶች ላይ ያነጣጠረ የጥላቻ ንግግር በሌሎች የማንነት ቡድኖች ላይ ከሚሰነዘር የጥላቻ ንግግር እንደሚለይም አረጋግጧል። ሴቶች ላይ የሚቃጠው የጥላቻ ንግግሮች የሴቶችን የቦታችነት የሚጠቁሙ፣ የተዘቡ ጾታዊ አመለካከቶችን እና ትርክቶችን ያዘሉ እና ፌዝ የተቀላቀሉባቸው ሲሆኑ፤ በሃይማኖት እና በብሄር ሳቢያ ኢላማ ከሚደረጉ ግለሰቦች ላይ የሚቃጠው የጥላቻ ንግግሮች ጋር ሲነፃፀር ለዘብ ያሉ የከረረ ጥላቻን የሚያመለክቱ ይዘቶችን እንደሚይዙ ጥናቱ ያሳያል። በተጨማሪም ከኢንተርኔት ውጪ ያሉ ሁነቶች፣ ኢንተርኔት ላይ የሚደረገውን ውይይት እና የጥላቻ ንግግሮች ስርጭት ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ የሚለውን አመለካከት የዚህ ጥናት ግኝቶች ይደግፋሉ። ለዚህም እንደማሳያ የሚሆነው ይህ ጥናት በተደረገበት ወቅት በአማራ እና በአሮሚያ ውስጥ በነበሩት ግጭቶች ሳቢያ የሁለቱ ብሔር ተወላጅ ሴቶች ላይ ይቃጠው የነበሩት ተደራራቢ የጥላቻ ንግግሮች ከሌሎች ብሔረሰቦች ጋር ሲወዳደር በአንፃራዊነት ከፍተኛ ሁኔታ መስፋፋቱን ማየት ይቻላል። የፖለቲካዊ ክስተቶች ተከትሎ የሚሰራጩ ግጭት ቀስቃሽ ንግግሮችን የሚጠቀም የጥላቻ ንግግር ከሥርዓተ-ይዘት መሰረት ካደረገ የጥላቻ ንግግር የበለጠ ሊጎላ ይችላል።

አዲስ አበባ ላይ በተደረጉት ውይይቶች ወቅት መታየት የተቻለው አብዛኛውን ጊዜ በርካታ ሰዎች የጥላቻ ንግግሮችን በተሳሳተ መንገድ እንደሚረዱት እና በቴክኖሎጂ የተደገፉ ምሳሌዎችን መሰረት ያደረጉ ጥቃቶች ችላ እንደሚባሉ ነው። በተጨማሪም አንዳንድ ይዘቶች ለምሳሌ የተዛቡ የስርዓተ-ይዘት አመለካከቶችን፣ ስድብ፣ አዋራጅ ቃላት፣ ወይም የሴቶች ከሌሎች ጋር ያሉትን የቦታዎች መሆናቸውን የሚያመለክቱ ንግግሮች፣ አደገኛ እና ጠብ አጫሪ ከሆኑ የጥላቻ ንግግሮች ያነሰ ጉዳት ያደርሳሉ የሚል እምነት እንዳለ ጥናቱ አመለካከቷል። ስለዚህም የጥላቻ ንግግር ምን እንደሆነ እና ስለሚያስከትላቸው ችግሮች እና ጉዳቶች የተሻለ ትምህርት በኢትዮጵያ ውስጥ መስጠት አስፈላጊ እንደሆነ ጥናቱ አመለካከቷል። የስርዓተ-ይዘት ጥቃት፣ የተዛባ አመለካከት እና መድሎ ያለበት አስተያየት፣ ኩብዘትን እይታ የተጋረደ ይመስላል። የጥናቱ ተሳታፊዎችም የስርዓተ-ይዘት ጥቃት በጣም የተስፋፋ በመሆኑ ትኩረት እስከሚነፈገው ድረስ የተለመደ ሆኗል የሚል እምነት አላቸው።

ምክረ-ሃሳቦች

በዚህ ጥናት CIR በኢትዮጵያ ውስጥ ካሉ ባለድርሻ አካላት ጋር በመተባበር የፖሊሲ እና በማህበረሰብ መሪነት ሊተገበሩ የሚችሉ ምክረ-ሃሳቦችን አቅርቧል። ጥናቱ እንደሚያመለክተው የጥላቻ ንግግር እንደ አላማው እና ኢላማ እንደሚያደርገው አካል ይለያያል። እነዚህን ልዩነቶች መረዳት የሴቶችን የአንላየን ደህንነት በተሻለ ሁኔታ ለማስጠበቅ ያለሙ የፖሊሲ መፍትሄዎችን ለመቅረጽ የመነሻ ሃሳብ ይሰጣል።

ግኝቶቹ ላይ በመመስረት፣ የመንግስት ተቋማት በመረጃ ላይ የተመሰረቱ የፖሊሲ ውሳኔዎችን ለመስጠት፣ የማህበራዊ ሚዲያ የሚያስተዳድሩ ኩባንያዎች የይዘቶች ክትትል እና ግምገማ ጥረቶቻቸውን ለመፈተሽ፣ የሲቪል ማህበራት ለውትወታ ጥረቶቻቸው እንደ ግብዓት ለመውሰድ እና ማህበረሰቡም የትግበራ ጥሪ ለማቅረብ ሊጠቀሙባቸው እንደሚችሉ CIR ጠንካራ እምነት እና ተስፋ አለው።

ግንቦት 1፣ 2016 በአዲስ አበባ ስለሚካሄደው ሁነት/ኮንፈረንስ

ኮንፈረንሱ የሴቶችን አንላየን እና አፍላይን ደህንነት በተሻለ ሁኔታ ለማስጠበቅ እየሰሩ ያሉ ግለሰቦች እና ድርጅቶችን በአንድ መድረክ ለማሰባሰብ ያለመ ነው። በመድረኩ በቴክኖሎጂ የተደገፉ ምሳሌዎችን መሰረት ያደረጉ ጥቃቶችን ለመከላከል የሚሰሩ፣ የጥላቻ ንግግርን መከላከል ላይ የሚሰሩ እንዲሁም በበይነ መረብ የሚቃጡ ጸታን መሰረት ያደረጉ ትንኮሳ ፈጻሚዎችን ተጠያቂ ለማድረግ እና የህግ ማእቀፎች እንዲዘጋጁ ውትወታ የሚያደርጉ ግለሰቦች እና ተቋማት ተሳታፊ ይሆናሉ።

ሁነቱ የጥናቱን ይፋ የማድረግ፣ የባለሙያዎች መፍትሔ ላይ ያተኮረ ውይይት፣ ኤግዚቢሽን እና በኢትዮጵያ ሰብዓዊ መብት ተሟጋቾች ማእከል (Ethiopian Human Rights Defenders Center) የሚመራ የትግበራ ጥሪ ይደረጋል። ኤግዚቢሽኑ ስለሴቶች መብት፣ በአንላየን የሚደርሱ ጸታን መሰረት ያደረጉ ጥቃቶችን እና የጥላቻ ንግግር ግንዛቤ ለማስጨበጥ እና ኢትዮጵያ ውስጥ ያሉ ተቋማት እነዚህን ችግሮች ለመፍታት እያከናወኑ ያሏቸውን አበረታች ስራዎችን ለማሳየት ያለመ ነው። ሁነቱን በመጠቀም CIR እና አጋሮቹ ብሩህ ተስፋን ለማስፈን፣ አጋርነትን ለማሳየት እና በበይነ መረብ የሚቃጠሉ ጸታን መሰረት ያደረገ ጥቃት በትኩረት መታየት ያለበት እና መፍትሔ ማግኘት ያለበት ጉዳይ መሆኑን ለማመልከት ያለመ ነው።

**Centre for
Information
Resilience**